

SABATO.

13.03.21

HET WEEKEND
MAGAZINE
VAN DE TIJD

Outdoor Special

KEIEN SPOTTEN: DE NIEUWE MINDFULNESS ♦ **HUIZENJAGER:** PETER GALLIAERT KOOPT, NA 22 JAAR OP HOTEL IN HOLLYWOOD, TWEE ARCHITECTUURPARELS ♦ **OK BOMER:** ZIJ BEWIJZEN DAT **HERBEBOSSEN** MEER IS DAN EEN PR-STUNT ♦ **BINNENKIJKEN** IN EEN HUIS MET **MOERASTUIN** ♦ **ICE GOES EAST:** IJSJES VAN GRANAATAPPEL, TAHIN EN SAFFRAAN

Als tiener had Mariah Nielson een hekel aan het zelfgebouwde houten huis van haar vader in de Californische wildernis. Nu is het haar missie om de wereld met het universum van de overleden totaalkunstenaar *JB Blunk* te laten kennismaken.

TEKST:

NATALIE HELSEN

FOTO:

JB BLUNK ESTATE

Kunst uit de kettingzaag

M

et kunstenaars is het natuurlijk not done, maar vergelijk James Blain Blunk (1926-2002) voor het gemak toch even met de Roemeens-Franse Constantin Brancusi, een van de invloedrijkste

beeldhouwers van de 20ste eeuw. Dat het oeuvre van beide heren wel eens aan penissen refereert, is maar een anekdote in een rist overeenkomsten. Net als Brancusi bewerkte Blunk natuurlijke materialen als klei, hout en steen en maakte hij monumentale, abstracte sculpturen. Zijn atelier in de Californische bossen is goed op weg een bedevaartsoord te worden, net als het nagebouwde atelier van Brancusi nabij het Centre Pompidou in Parijs. Zoals Brancusi enkele jaren geleden beleeft ook kunstenaar JB Blunk een postume renaissance.

In 2020 vond zijn allereerste retrospectieve expo plaats in de Kasmin Gallery in New York en tot eind maart kun je hem spotten in een Londense overzichtstentoonstelling bij Kate MacGarry. Al is het vooral dankzij de monografie 'JB Blunk' dat de kunstenaar vandaag wereldwijd wordt opgepikt. In nauwelijks een half jaar was die uitverkocht en aan een tweede editie toe. Het met foto's geïllustreerde boek, waarin ook essays zijn opgenomen van bevriende kunstenaars, duikt op in interieurreportages op Instagram en Pinterest. Daar is het een deco-object op zich, een getuige van goede smaak van wie het bezit.

'Meer dan dat zijn verhaal gekend is, spreekt de kunst voor zich', bevestigt Pieter De Meyere van Copyright Bookshop, waar het boek eveneens vlot over de toonbank ging. Al is het verhaal minstens even interessant: de levensloop van deze kunstenaar uit de sixties leest als een sprookje voor wie zijn band met de natuur wil aanhalen.

HOLISTISCHE LEVENSTIJL

'Mijn vader was bekend aan de Westkust van de VS, waar hij al jaren in het Oakland Museum of California staat', zegt Mariah Nielson, die naast zijn dochter, ook architecte, kunsthistorica en directrice is van het JB Blunk Estate, het landgoed dat hij naliet.

Nielson begon zes jaar geleden aan een boek te denken. Aanleiding was het pas gedigitaliseerde archief van haar vaders foto's en schetsen. 'Omdat mijn vader onterecht vergeten is, vond ik het belangrijk om zijn werk met een groter publiek te delen. Het boek toont zijn holistische levensstijl, de hem omringende natuur en de materialen waarmee hij werkte.'

IN DE LEER IN JAPAN

James Blain Blunk was net afgestudeerd als keramist toen de Koreaanse oorlog hem vanuit Arkansas naar Azië bracht. De oorlog was een geluk bij een ongeluk. Vanuit Korea kon Blunk Japan bezoeken, een land waarvan de lange keramiek-geschiedenis hem fascineerde. Daar bepaalde een toevallige ontmoeting zijn lot.

De Amerikaans-Japanse beeldhouwer Isamu Noguchi – zijn lichtsculpturen en koffietafel uit gloeiend hout en glas zijn nog altijd Vitra-bestellers – was in 1952 in een keramiekwinkel in Tokio, toen hij een jonge Amerikaanse soldaat hoorde vragen naar lokale pottenbakkers. Noguchi

BOVEN DE AMERIKAANSE KUNSTENAAR JB BLUNK WAS KERAMIST, SCHILDER EN JUWELENMAKER, MAAR WERD VOORAL BEKEND ALS HOUTBEELDHOUWER. HOLISTISCH EN LOKAAL WERKEN WAS DAARBIJ DE RODE DRAAD.

bracht Blunk in contact met de lokale helden van de keramiek. Blunk bleef twee jaar in Japan en volgde onder meer stage bij keramieklegende Kaneshige Toyo, in wiens atelier hij als eerste Amerikaan ooit de eeuwenoude techniek van ongeglazuurde keramiek leerde.

GEBREK AAN ERVARING

Dat Blunk – hij was ook schilder en juwelenmaker – vooral als houtbeeldhouwer bekend werd, is alweer een speling van het lot waar Noguchi opnieuw de hand in had. Het was Noguchi die de kunstenaar, zodra hij terug was in de VS, voorstelde aan Gordon Onslow Ford, een surrealistische schilder die een bizar optrekje bouwde in de Californische bossen en iemand zocht voor de constructie van zijn dak. Blunk, wiens ongeglazuurde keramiek in de VS niet echt aansloeg, nam het project op zich, ondanks een totaal gebrek aan ervaring. Niet alleen lukte het, de twee artiesten werden vrienden en als bedankje bood Ford het aanpalende stuk grond aan Blunk aan.

Het huis werd zijn levenswerk, een totaalconcept dat altijd in verandering bleef. 'Deze plek – met het huis, de studio, de fruitbomen, de moestuin en de kippen – is voor mij als een grote sculptuur', zei de kunstenaar, die alle ingrediënten voor zijn droom in de omgeving zocht: van drijfhout tot restmateriaal van de houtzagers. Tijdens de bouw van dat huis ►

BOVEN JB BLUNKS WERK IS TOT EIND MAART TE ZIEN IN EEN TENTOONSTELLING BIJ KATE MACGARRY IN LONDEN. VOOR WIE ER NIET RAAKT, IS ER DE MONOGRAFIE.

JB Blunks met de natuur vervlochten leven resoneert met de tijdgeest van nu.

ontdekte hij de nieuwe favorieten voor zijn kunst: hout en de kettingzaag.

PENISSTOELEN

Respect voor de natuur stond altijd voorop bij JB Blunk, die daarvoor al keramiek maakte, schilderde, soms juwelen ontwierp en beeldhouwde. Maar het is dankzij zijn houtwerk dat hij echt herinnerd zou worden. Al sloot het naadloos aan bij de rest van zijn oeuvre: of Blunk uit de monumentale blokken rood sequoiahout die aanspoelden in de nabijgelegen baai nu monumentale sculpturen zaagde of kleine kunstwerken en meubels kerfde, alles droeg dezelfde abstracte, organische stijl die zijn onmiskenbare handtekening werd.

‘Mijn vaders vindingrijkheid spreekt vandaag aan. Omdat hij geen financiële middelen had, werkte hij met wat beschikbaar was: uit dat ‘repurposen’ haalde hij voldoening’, zegt

BOVEN IN DE CALIFORNISCHE BOSSEN BOUWDE JB BLUNK ZIJN GESAMTKUNSTWERK: EEN GROTE SCULPTUUR WAARVOOR HIJ ALLE ONDERDELEN - VAN DRIJFHOUT TOT RESTMATERIAAL VAN DE HOUTZAGERS - IN DE OMGEVING VOND.

Nielson, al kwam haar liefde voor zijn werk laat. Na een sprookjesachtige kindertijd droomde ze zoals elke tiener van een zo normaal mogelijk leven, zonder een huis in de wildernis met penisstoelen en kunstwerken uit afvalhout. ‘Pas na mijn studies architectuur in het buitenland – ik studeerde in Frankrijk en Londen – en nadat ik mijn eigen weg had gevonden in design en kunst, besepte ik wat een geluk ik gehad had in zo’n creatieve omgeving op te groeien.’ Jammer genoeg overleed haar vader in die periode (2002). ‘Ik had hem nog zoveel willen vragen. Veel van de antwoorden vond ik dankzij de tijd die ik doorbracht met zijn werk.’

TIJDGEEST

Het had weinig gescheeld of van deze Blunk-rennaissance was niets in huis gekomen. Toen corona uitbrak, adviseerde iedereen Nielson om de in april 2020 geplande boeklancering uit te stellen en de pandemie uit te zitten. ‘Omdat ik hoopte dat de lockdown mensen tijd en zin zou geven om te lezen, lanceerden we toch in mei. Het was een succes. De inhoud – een eenvoudig en vindingrijk leven, vervlochten met de natuurlijke omgeving – resoneerde met de tijdgeest. Dat sprak vooral aan bij wie, plots opgesloten in de stad, wou vluchten naar het platteland.’

Holistisch en lokaal werken was de rode draad in JB Blunks levensfilosofie. Een gevonden, eeuwenoud stuk hout werd een kunstwerk en zitmeubel (The Planet, 1969), een stuk cipres werd een prachtige wastafel – nog steeds het pièce de résistance van het JB Blunk House.

De kunst om te roeien met de – weinige – riemen die je hebt en daarmee iets onvergetelijks te maken, heeft iets hoopvol. Blunk bleef niet bij de pakken zitten, of zoals hij zelf zei: ‘In 1962 begon ik met houtsculpturen. Ik wist hoe ik een kettingzaag moest gebruiken, het was gewoon een van die dingen – op een moment begin je gewoon.’ ♦

LINKS BLUNK VERBLEEF TWEE JAAR IN JAPAN, WAAR HIJ, ALS EERSTE AMERIKAAN OOIT, STAGE LIEP BIJ KERAMIEKLEGENDE KANESHIGE TOYO.

‘JB BLUNK’ VAN MARIAH NIELSON EN ABÅKE IS UIT BIJ BLUNK BOOKS, 55 EURO.